

BIĄŁOSTOCKI KURJER POLSKI

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: Warszawska 18, tel. 235. — NACZELNY REDAKTOR przyjmuje od godz. 7 do 8 wieczorem.
ADMINISTRACJA czynna od godz. 9 rano do 2 popoł. i od 5 do 7 wiecz.
Jednocześnie prenumeratę i ogłoszenia na „Białostocki Kurjer Polski” przyjmuje się w Drukarni Polskiej ul. Warszawska 61.

№ 40.

BIAŁYSTOK, niedziela dn. 26 października 1924 r

Rok I.

KINO
„MODERN”

Dzisiaj potężne arcydzieło filmowe pod wszystkimi względami

NIEWOLNICA NAMIĘTNOŚCI

MOTTO: każda pierwsza miłość
wydaje nam się ostatnią
a każda ostatnia — pierwszą.

Bale — Dancingi — Gor. o kwiatowe Wspaniałe widoki

dramat życiowy w 6 wielkich aktach

W roli głównej znakomita rzymska gwiazda
ADMIRANTE MANZINI

Ceny od 1 złotego

Początek: 5.30 pp.

Nad program: **OJ TE TEŚCIOWE** W roli głównej **HAROLD LLOYD** król humoru
wesoła komedia w 2-ach aktach.

**RODZIMA
SIŁA**

Ważne dla burłowników wódek!

Od dzisiejszego dnia można nabywać wódkę 45%, fabryki Rodzima Siła i S-ka w Białymstoku.

Prosimy Szanownych Klientów zwracać się do naszego biura przy ul. Sienkiewicza
w hotelu „Wiktoria” pokój № 5.

Zapewniamy Klientom sumienne wykonanie oraz najwygodniejsze warunki.

**RODZIMA
SIŁA**

WĘGIEL

W najlepszych gatunkach asortyment
GRUBY polska z dostawą do domów
Kasa Spółdzielcza Kraszewskiego 9.

103

NAUKA W KOMPLETACH

dla dzieci ze sfer inteligentnych
ul. Waszyngtona Nr. 7 m. 2

Biuro Rolniczo-Techniczne

Imz. St. Nawakowski

Apłta z upr. adz.

Białystok, Rynek Sienny 10.

CENTRALA: Warszawa, ul. Kredytowa 4.
ODDZIAŁY: w Dawidogrodzku, Horodzieju
i Nowogrodzku

Zaopatruje gospodarzy, kółka rolnicze i
kooperatywy w plugi, brony, kultywatory,
kieraty, siewczarki, młocarnie, pańki,
kosy do wszystkich siewczarni, wrowki i
konwie do młoka, lemieszki, odkładnice,
widły, łopaty pa senach najtańszych i na
kredyt.

92

Polska pralnia chemiczna

M. TARAPATA

Przyjmuje się do farbowania i czyszczenia
wszelkiego rodzaju kostiumy męskie,
damskie oraz sznuce płaszczy, jedwabne
i t. p. również towary wełniane do
dekalkowania.

Obstanki wykonywa się punktualnie
po cenach umiarkowanych.
Własny urządzenie podświetlenia szubów z up-
rzedzeniem walców do kolców i t. p.

SPROWADZENIE DO POLSKI ZWŁOK HENRYKA SIENKIEWICZA

Onia 26 b. m. spoczną w Wolnej Zjednoczonej Polsce zwłoki wielkiego pisarza **HENRYKA SIENKIEWICZA**, który w latach niewoli
i niedoli był duchowym hetmanem Narodu.

Spółeczeństwo winno zdać sobie sprawę z ważności chwili i nadać jej jak najuroczystsą cechę, wyrażając tym sposobem swe uczucia
wdzięczności dla Tego, który kruszył dachy i rozstawił imię Polaki.

Samorząd miasta Białegostoku wysłał do Warszawy delegację, składającą się z dwóch radnych i jednego członka Magistratu, celem
wzięcia udziału w kondukcje pogrzebowym i nabożeństwie żałobnym oraz złożenia wieńca na trumnie w imieniu miasta.

Uroczystości Sienkiewiczowskie w Białymstoku odbędą się według następującego programu:

Sobota, 25 października:

10-ta rano: uroczyste żałobne nabożeństwo w kościele parafialnym z udziałem przedstawicieli państwowych, władz cywilnych, wojskowych i komunalnych,
instytucji społecznych, związków, zrzeszeń i stowarzyszeń,
2-ma wieczorem: przebieg orkiestr wojskowych i policyjnej z odegraniem w oznaczonych punktach hajala oraz marsza żałobnego.

Niedziela, 26 października:

9-ta rano: msza polowa na Ryнку-Kościuszki,
10-ta rano: przemówienie i defilada wojska, policji i Straży Ogniowej
Ochotniczej, „Strzelca”, „Sokoła”, związków robotniczych,
młodzieży uczącej się i t. d.
1-sza w południe: akademja w teatrze „Pałace”, śpiewy chóralne, dekla-
macja, odczyt.

5-ta po południu: przedstawienie po cenach umiarkowanych p. t. „Majdunek”
8-ta wieczorem: uroczyste wieczerz Sienkiewiczowski, prolog, przemówienie
o znaczeniu działalności Sienkiewicza oraz odegranie
przez zespół teatralny pod dyktando B. Sienkiewicza sztuki
„Pan Wołodyjowski”.

Samorząd miejski wzywa wszystkie organizacje, instytucje i obywateli do udekorowania w dniach uroczystości domów opuszczonych
na znak żałoby flagami państwowymi oraz do najliczniejszego udziału w uroczystościach.

W razie niepogody msza polowa w dn. 26 października odbędzie się nie na Ryнку-Kościuszki, lecz w kościele parafialnym.

Białystok, dnia 20.X.1924 r.

PREZES RADY MIEJSKIEJ
(—) F. Filipowicz.

PREZYDENT MIASTA
(—) B. Szymański.

Refleksje.

REALIZM Z MAŁEGO MIASTECZKA.

Z powodu świętej umowy ministra Skarzynskiego, nasz redaktor napisał w artykule wczorajszym: „Zbyt często uważa się u nas za polityczny realizm tylko walkę z trudnymi dniami dzisiejszego, tylko oszukiwanie kamienią pod nogi. Jest to identyfikowanie realizmu z krytykliwością, a myślenie o problemach jutra i możliwych przesłach na dalszej drodze z jakimś podziemnym idealizmem. Jest to — gawędziarz — polityczny realizm z małego miasteczka”.

Można takowa zastanowić do wszystkich naszych społeczno-politycznych sporów. Realizm z małego miasteczka rozbił swoje namioty również w dużych miastach i zaleca nie naradzić swoją racjonalną praktycznością. Jest bardzo wysoki i bardzo poważny. Udział nauki o tem, co jest realne, a co nie jest realne. Wagi, miary i klasyfikacje. Karci „idealistów” nawołuje do trzeźwości. I — nieustannie ponosi najdotkliwsze klęski. Bo wszystkie znakomitości rozumie i dookoła wie, więc, lecz — nie dalej swego nosa. Tragedja jego mądrości polega właśnie na tem, że życie świata toczy się na terenach nieznanych, niż to, jakie on potrafi objąć swym kalekim wzrokiem. Stąd jest co chwila zaskoczony. Gniewa się na rzeczywistość, która — na jego niezłomność — to ma siebie, że jest wielka. A on chciałby swoim lokiem wymierzyć nieskończoność.

Realizm z małego miasteczka, wtarcąc się do wielkich spraw współczesnego świata i tu wnosząc swój bagaż umysłowy, przypomniał sobie, który kłnie ruch wielkomijski, bo nie może przebiec spokojnie z jednej strony ulicy na drugą.

Tęgo typu „realizm” zrobił sobie własne i na własny użytek pojęcie idealizmu. Widzi tylko motyły wzniecone ku słońcu, widzi tylko walkę z wiatrakami, widzi robotę szalenów — to tylko widzi, co pozwala mu łatwiej uocenić swoją we własnej opinii powagę. Stworzył sobie przeciwnika na swą miarę i potrzebę. On jest „brzydki” a tamten jest zupełnie przystojny. On wstąpi ostrożnie, a tamten „bija po obłokach”, wariuje „szaleje”, świat przewraca do góry nogami. I to jest właśnie pojęcie idealizmu, urodzone w norach-malomiastek i wielkomijskiego kultu, skąd też rekrutują się całe obory polityczne, całe „odłamki” społeczeństwa z ich hasłami, standardami i postaciami.

Potępień organizmu się tu krył dla walki z tak rozumianym idealizmem. I co za widowisko: realizm z małego miasteczka walczący z idealizmem z małego miasteczka wyobraźnię Don Kiszotów!

Sa politycy, którzy z doskonałą racjonalnością, wybierającego się na walkę ze słoncem, nie nigdy nie spiora na ejsmograf, dający znać o tem że rozpoczyna się trzęsienie ziemi.

Wszystko co tepe, krótkowzroczne, małostkowe i maloduszne komplementuje się mianem „realizmu”, pomniejsza — obraża i pnie do pojęcia, które talena się ludzimi myślicyńm całym innem walorami, niż te, jakie sobie w swoim móżdżku wwieśliogno, wai pospolicity kultu.

Realizm tworzy przyszłość świata tylko w przyziemiu z idealizmem. Pierwszy musi w swojej pracy być pod uwagą to co drugi już widzi i co zapowiada. Jako że wzrok ma bystrzejszy. Trzymać się rzeczywistości, to nie znaczy stać na miejscu i „realnie” układać swoje interesy, bo rzeczywistość zmienia się — w sposób dzisiejszy — na miejscu nie stoi.

Jakże tu jeszcze powiedzieć! Aeroplan buduje się na ziemi, ale przeznaczony jest do „bujania w obłokach”.

SPRSTOWANIE.

W numerze 258 z dnia 15 września „h. r. umieszczono artykuł Komisarz Jednostki i Chłopa”, który nie odpowiada rzeczywistości.

Nie jest prawdą, że ukaraniem przewodniczącego oddziału h. powstańców w Czarnym lesie za niezameldowanie uroczystości, w polskiej Natomiast jest prawdą, że oddział, lew karę przewodniczącemu Związku Powstańców Śląskich w Jasienkowie w Czarnym lesie za uprzedzenie wzbudzenia się przedłożę rytmiki celem utrzymania terrorenia na budowie.

Nie jest prawdą, jakoby mandat karny wyślano natychmiast uroczystości, lecz — prawdą, że ukaranie nastąpiło 6 tygodni po uroczystości, kiedy zagrożenia i nieomnięcia przed i po uroczystości nie odniosły żadnego skutku i oświadczone, że powstańcy zezwolili się zatrzymać.

Nazwisk urzędu okręgowego — (podpis nieczytelny).

ARESTOWANIE CHMARY.

„Rosta” donosi: W Kamieniu Podolskim został aresztowany znany pomocnik Putury — Chmara, który przez dłuższy czas ukrywał się na terytorium państwa sąsiedniego. Niedawno Chmara przybył na Podole z polskimi Puturami dla pracy polskiej i spiskowskiej. Jednocześnie z Chmarą aresztowano 2 osób.

Minister gen. Sikorski w Tulonie.

TULON 24.10 (PAT). Przybył tu minister spraw wojskowych gen. Sikorski w otoczeniu wielu wybitnych osobistości francuskich i polskich.

TULON 24.10 (PAT). Wczoraj rano przybył tu minister spraw wojskowych gen. Sikorski. Ministrowi towarzyszyli: admirał Jollivet, szef francuskiej marynarki wojennej w Waszewie, admirał Porębski, komander Spiski, pułk. Klesberg i pułk. Kukowski. Na dworcu kolejowym dla powitania gen. Sikorskiego przybyli: prefekt morzei Talon admirał Faton wraz z oficerami swego sztabu generalnego kapitanem de Torcy i adiutantem por. De Tour, dowódca pierwszej dywizji kolonialnej gen. Nogués wraz z oficerami sztabu generalnego, a mianowicie szefem sztabu pułkownikem Heret, pułkownikiem Seita-em, dowódcą garnizonu major Bastide, podprefekt Goni, oraz liczni oficerowie marynarki francuskiej. Z dworca kolejowego p. minister Sikorski udał się do gmachu prefektury morskiej, gdzie nastąpiła prezentacja przedstawicieli władz oraz dowódców poszczególnych jednostek floty, stojących w porcie Tulonie. Następnie p. minister Sikorski udał się na plac broni, gdzie dokonał przeglądu kompanii honorowej. Orkiestra marynary odegrała hymny narodowe polski i francuski. Następnie gen. Sikorski odwiedził pancernik „Lauraine”, gdzie został przyjęty przez dowódcę pancernika komandora Le Do. P. minister Sikorski zapoznał się szczegółowo z organizacją i urządzeniem pancernika, obejrzał wieże i turbiny, stację ra-

diotelegraficzną, przypatrywał się młodzieży torped, wreszcie spotykając sztabu pancernika, rozmieszczonego na posterunkach w pełnej gotowości bojowej. Przy opuszczaniu pancernika p. minister Sikorski zwrócił się do komandora Le Do z gorącymi słowami podziękowań i życzeń, panujących na pokładzie statku, spokoju i ciszy przy wykonywaniu komend oraz wódcie całej organizacji sztabu. Po wizytacji pancernika „Lauraine” odbyło się w prefekturze morskiej przedstawienie, w którym wzięli udział przedstawiciele władz wojskowych i morskich, a następnie przedstawienie amfiteatr i wystawstwo okrętowych. W wieczorem na cześć p. ministra Sikorskiego odbył się w prefekturze morskiej obiad, a po obiedzie wspaniały raut, w którym wzięli udział liczni przedstawiciele miejscowych władz, korpus konsularny, oraz szeregi wybitnych osobistości ze świata przemysłowego i handlowego, z którymi p. minister Sikorski długo rozmawiał, przedstawiając im między innymi ekonomiczną sytuację Polski i podkreślając w szczególności świetne rezultaty finansowej akcji sanacyjnej, przeprowadzonej przez p. premsa ministrów Grabskiego.

Dzisiaj rano p. minister Sikorski w towarzysztwie pułkownika Kukowskiego udał się samochodem do Niozi, aby odwiedzić bawiącego tam marszałka Petaina. Do Paryża powróci p. minister Sikorski w niedzielną wieczorem.

Propaganda komunistyczna w Anglii.

Ogłoszenie listu p. MacDonalda.

LONDYN. 24.10 (PAT). Bardzo ciekawe dokumenty, dotyczące korespondencji Foreign Office z Rakowskim, zostały ogłoszone w dniu dzisiejszym. List MacDonalda, wyśtoowany do Rakowskiego, żąda w formie kategorycznej wyjaśnienia załącznika, zawierającego poufne instrukcje komitetu wykonawczego trzeciej międzynarodówki dla angielskich komunistów i polonizowanego im.

wrotowej w Anglii i dominacji. Instrukcje te są podpisywane przez Zimowiera — premsa komitetu wykonawczego, pod datą 15. 10. m. i zalecają wykonanie gwałtownego przewrotu w nastroju społecznego w Anglii, drogą skaplowania sobie sił zbrojnych angielskich.

MacDonald powiadamia Rakowskiego, że rząd Jego Królewskiej Mości nie może pozwolić na podobną propagandę i musi uważać podobne postępowanie jako bezpośrednie wtrącanie się do spraw wewnętrznych Imperium Brytyjskiego.

Instrukcja trzeciej międzynarodówki dla angielskich komunistów jest oznaczona „bardzo poufne” i zaczyna się od słów następujących:

„Nadchodzi czas, kiedy parlament angielski będzie rozpatrywał angielsko-świeckie traktaty w celu ich ratyfikacji. Wobec powyższego, należy pobudzić do akcji masy brytyjskiego proletariatu, rozpocząć energiczną

akcję między bezrobotnymi, których stan finansowy i socjalny może ulec poprawie li tylko po udzieleniu sowietom pomocy, przeznaczonej dla odbudowy jej życia ekonomicznego. Jest konieczne, aby ta grupa Labour Party, która pragnie ratyfikacji traktatów, wytyśla wszystkie swe siły dla osiągnięcia tego. Komunisty angielscy powinni obierając pilnie i energicznie

tylko po wykorzystaniu ducha kompromisu. Istotną formą są spodziewać całkowitego powstania, obywateli i robotników. Istotną, zwłaszcza, że w Irlandii i koloniach sprawy przedstawiają się inaczej, gdyż tam problemy narodowe i rasowe odgrywają wielką rolę. W dalszym ciągu instrukcja stwierdza, że propaganda w wojsku i marynarce wojskowej angielskiej idzie powoli i że należy bezwzględnie rozwijać ją jak najenergiczniej. Niejaka propaganda we wszystkich jednostkach wojskowych na morzu i lądzie oraz w wszystkich fabrykach amunicji i dostrach rekrutacyjnych, jak również i we wszystkich zakładach przemysłowych. Wreszcie instrukcja zaznacza, że angielska partia komunistyczna nie posiada energicznych specjalistów wojskowych do objęcia stanowisk w przyszłej czerwonej armii, należy przysłać do siebie b. wojskowych, nieudolnych ze swego losu i stworzyć jądro sztabu przebiegłej czerwonej armii.

Mowa p. Stresemanna.

HAMBURG 24.10 (PAT). Na zebraniu komitetu wykonawczego partii ludowej, Stresemann wygłosił wielką mowę w obronie swojej polityki zewnętrznej i wewnętrznej. Swoją politykę zagraniczną minister określił jako politykę realną, występującą zarówno przeciwko partiom, powołującym się na nieistniejącą obecnie potęgę Niemiec, jak i przeciw politykom, skłonym kapitulować bez zastrzeżeń Stresemann przedstawił następnie plan Dawosa jako wielkie zwycięstwo tej właśnie polityki realnej. Przechodząc do sprawy wejścia Niemiec do Ligi Narodów b. kanclerz oświadczył, że oczywiście jest rzeczą pożądaną, ażeby przed wejściem do Ligi Niemcy nie mieli stać się w

Genevie nie tylko adwokatami mniejszości niemieckich w innych krajach, ale także stać by zasiadali w kolegium sędziów.

Druga część mowy poświęcona była polityce wewnętrznej. Stresemann wypowie dział się tu wyrażenie na współpracę z nacjonalistami. Byli kanclerz potępił następnie politykę demokratów, zmierzającą do stworzenia bloku lewicowego, przewidując, że obecny silny wzrost zwiazku standardu republikańskiego na który liczą demokraci, może w skutkach swoich być fatalnym dla pokoju wewnętrznego. Dla tych motywów więc Stresemann będzie zwalczał tendencje polityczne demokratów.

Spisek w Pekinie.

LONDYN. 24.10 (PAT). Reuter donosi z Pekinu, że dokonano tam niespodziewanie za machu stanu, a mianowicie grupa generałów postanowiła wstrzymać działania wojenne i podjęła kroki w tym kierunku, by generał Fen-Young-Siang przybył do Pekinu i objął dowództwo postanowione również u szanę generała Wu-Pei-Fu. Dzisiaj, wczorajszym rankiem wojska, znajdujące się w Pe-

kingu, wyszły do miasta wojska Fen-Young-Siang.

LONDYN. 24.10 (PAT). Reuter donosi z Pekinu, że dywizja Fen-Young-Siang odczołżyła pałac prezydenta i zamartowała ministra finansów oraz generała, który był przewodniczącym rady wojennej. Do spisku należał tylko minister edukacji Hsueh-Fu-Tsang, członek partii młodo-chińczyków.

Przesłanie „Człowieka”.

Wychochaw w Paryżu dzisiejszą gazetę „Wieszczenie Wroście” przytacza na pierwszym miejscu list h. w. ks. Michała Mikolajewicza, który ogłasza list b. cesarstwa węg. w Marii Teodorówny z powodu powzięcia przez w. ks. Cyryla tytułu cesarskiego.

W liście tym b. cesarzowa wdowa oświadcza, że nie ma jej wiadomości dostatecznie pewnych o śmierci swych synów i wnuka, a wada za przedwczesne ogłoszenie w danej chwili osoby cesarza rosyjskiego i sądzi, że kwestia ta ewentualnie powinna być zdecydowana w przyszłości zgodnie z ustawami i zasadami i z wolą narodu rosyjskiego. Wobec tego Maria Teodorówna nie uważa pretensji w. ks. Cyryla do tytułu cesarskiego.

R. w. ks. Mikolaj Mikolajewicz dodaje do tego listu, iż w supelności zgadza się z sągłędami, wyrażeniami w nim i z swą stroną wyraża przekonanie, że sprawa ewentualnego następcy tronu może być zdecydowana tylko na terytorium rosyjskiem zgodnie z wolą narodu rosyjskiego.

KRONIKA TELEGRAFICZNA.

LENINIE 2. S. S. R. PRZEM. FRANCJE. PARYŻ. 24.10 (PAT). Nawaś dozwolano się, iż urzędowo zapowiedziano antychimistowsko umianu sowietów bez stawiania warunków ma być ogłoszone niezwłocznie.

SPRAWOZDANIE Z SESJI LIGI. PARYŻ 24.10 (PAT). Dnia w obecności prezydenta Domagagny i premsa ministrów Herwila członkowie delegacji francuskiej na Zgromadzenie Ligi Narodów przedstawili w Sorbonie rezultaty prac dokonanych w Genewie. Obecni byli premsa wazary ministrowie, ambasadorowie, posłowie państw uprzywilejowanych i liczne wybitne osobistości.

KREDYTY ANGIELSKIE DLA SOWIE. TOW.

MOSEWA. 24.10 (PAT). Katsmenben, członek dyrekcji banku państwowego, oświadczył po powrocie z Londynu, że pięć wielkich banków londyńskich i filie banków amerykańskich złożyły się na udzielenie kredytu w wysokości kilkudziesięciu milionów rubli na finansowanie obrotu i rozwoju rosyjskiego.

POSEL ROZWADOWSKI U KRÓLA. KOPENHAGA 24.10 (PAT). Dnia 24. 10. 1924 posel polski w Kopenhadze, Komstanty Rozwadowski, wreszcie królów Chrystianowi na uroczystej audiencji liły wieńczone Król w długim rozmowie dał wyraz zainteresowaniu słowami i uczuciami polskimi i nadziei szybkiego rozwoju istniejących stosunków kulturalnych i ekonomicznych między obydwoma krajami. Po audycji poseł Rozwadowski przyjęty był przez królową, która następnie przyjechała i panią Rozwadowską. Akt wręczenia listów opisywany jest w prasie obornie i nadaj opisywano.

POSŁOWIE CHORWACCY PRZECIW KOBONIE.

BELGRAD. 24.10 (PAT). Posłowie chorwaccy odbyli w Zagrzebiu naradę, na której uchwalili ostrą resolucję przeciwko koronie. Skutek tej resolucji będzie prawdopodobnie taki, że powołany zostanie radca królewski, który rozwinie skrajnie i przeprowadzi nowe wybory.

ODKRYCIE BAKCYLU RAKA.

WIEDEN 24.10 (PAT). „Neue Fraie Presse” donosi z Berlina, że na posiedzeniu towarzystwa lekarskiego prof. Ferdinand Blumental zawiadomił, iż udało mu się wyizolować czystą kulturę bakteryj wywołujących raka. Prof. Blumental zdołał odczłonić bakcyl raka ludzkiego i potem przedmówił go na wieniec. Dalej podaje prof. Blumental, że zdołał wyizolować trzy różne bakterie, przy pomocy których udało mu się wytworzyć szkodliwy nowotwór. Aby jednak nowotwór ten dał rozwijać, były potrzebne pewne środki podrażniające. Z tego wynika, że dla spowodowania choroby raka próba bakcyl i dyspozycji wewnętrznej potrzebny jest bodziec zewnętrzny.

LAUREAT MEDYCYNY NOBLA. SZTOKHOLM. 24.10 (PAT). Tegoroczny nagroda Nobla z zakresu fizjologii i medycyny została przyznana profesorowi Blumentalowi z Liden.

IKINO-OPERA!

ŁÓDŹ 24.10 (Tel. wł. „Kurjera Polskiego”). Wielka sensacja wywołal to fakt rozdziału listów gończych za redaktorem „Rozwoju” p. Zbigniewem Kolińskim, który po dokonaniu szeregu wyłudzeń i oszustw, zbiegł. P. Koliński wydawał m. in. dla celów karbowych legitymacje dziennikarskie „Rozwoju”, pisma antysemitowskie, przeważnie osobom wznajania miejscowego.

PRZED POGRZEBEM HENRYKA SENKIEWICZA.

W drodze do Polski.

Porządek uroczystości.

ZWŁOKI SENKIEWICZA W PANTEONIE PRASKIM.

PRAGA, 24.10. (PAT.) Dnia przed południem turnus ze zwłokami Henryka Senkiewicza została wystawiona na widok publiczny w Panteonie Muzeum Narodowego. Dekoracja żałobna wnętrza Panteonu wywarła głębokie wrażenie na zobowiązanych Specjalne osłonięcie Panteonu tworzyło malowniczy widok. Trumna ze zwłokami wielkiego pisarza umieszczona została na czarnym katafalku wprost głównego wejścia do muzeum i przykryta szkarłatnym płaszczem ze srebrnym znakiem Orła Białego. Pośrodku. To katafalku tworzył wspaniały gaj palm i wawrzynów. Po bokach katafalku ustawiały się straż honorowa Sokołów z dobytymi rapierami. Ogólną uwagę zwracała polozona przed trumną olbrzymia rzeźba zmarłego księcia „Quo Vadis” kunsztowne

złota artystyczne, symbolizujące nieśmiertelność sztuki Senkiewicza.

O godz. 9.30 rano przybył do Panteonu przedstawiciel rządu i m. Pragi. Kola polskiego i licznych stowarzyszeń i organizacji w celu złożenia holdu Wielkiemu Zmarłemu. O godz. 10 poczęły napływać do wnętrza Panteonu tłumy publiczności, które w skupieniu pełnym czci przesuwały się przed trumną.

PRZYJAZD PRZEDSTAWICIELI RZĄDU.

DZIEDZICE, 26.10. (PAT.). Dnia wieczorem przyjechali tu pp. minister oświaty M. klaszewska oraz naczelnik wydziału polityczno-prawnego prezydium rady ministrów Romer, jako przedstawiciele rządu centralnego. Przybyli witali na dworcu w Dziedzicach p. wojewoda śląski Biłski oraz szef biura prezydałnego p. Caspary.

Ostatecznie ustalony porządek niedzielnych uroczystości podczas pogrzebu Henryka Senkiewicza przedstawia się, jak następuje.

Organizacje i szkoły będą ustawione wzdłuż alei Jerozolimskich, Nowego Świata i Krakowskiego Przedmieścia, aż do placu Zamkowego włącznie już o godz. 2 m. 30 po poł. O godz. 2 m. 45 marszałek senatu p. Wojciech Trampezyński przemówi nad ustawioną na katafalku przed-dworem trumną. O godz. 2 m. 50 trumna przeniesiona będzie na karawan; o godz. 3 kondukt wyruszy.

Dla porządku, ściśle według programu, będą ustawieni barczyci z wywieszonymi na paskach organizacyj, korporacji i instytucji barochech udział w konducie. Wszystkie mają być tak ustawieni, aby jedna grupa nie wchodziła w drugą. Porządek pochodu jest następujący: Szpica konia policyjny z oficerem, szwoleżowie z orkiestrą, policja piechoty z orkiestrą, delegacje z wieńcami, duchowieństwo, karawan, rodzina, premier i marszałkowie, rząd i korpus dyplomatyczny, sąd najwyższy, trybunał administracyjny i najwyższa izba kontroli państwa, sejm i senat, generalia, akademie umiędzynarodowienia, akademie i b. szkoła główna, towarzystwa literackie i dziennikarskie, rada miejska, rodzina dalsza, komitet uroczystości, delegacje zagraniczne i krajowe, artyleria z orkiestrą.

Około 4 po poł. po zatrzymaniu się karawanu przed pomnikiem Mickiewicza, nastąpi przemówienie Prezydenta Rzeczypospolitej, orkiestra odegra hymn Bogarodzica, po czym kondukt ruszy do Katedry.

Delegacje z wieńcami, poprzedzające karawan, ustawiają się w kościele w 2 szpalery. Do kościoła wchodzi: duchowieństwo, a za trumną najbliższa rodzina, Prezydent Rzeczypospolitej, premier i marszałkowie, rząd, pierwszy prezes sądu najwyższego, najwyższe izby kontroli państwa, trybunał administracyjny, czoła dyplomatyczne, po słowie, senatorowie, generalia, akademie umiędzynarodowienia, b. szkoła główna, towarzystwa literackie, rada miejska, dalsza rodzina, komitet obchodu.

Delegacje biorące udział w konducie zatrzymują się na placu Zamkowym przed

ulicą Ś. to Janką i o ile miejsce na to pozwoli, wchodzi na dany znak do kościoła. W przeciwnym razie mająją kościół i rozciągają się na rynek Starego Miasta. Po ustawieniu trumny na katafalku, wieść się stają złożone w bocznych nawach kościoła. Organizacje stojące w szpalierach po przejściu konduktu na hasło, dają przez komendantów oddziałów, odchodzą w stronę przeciwną kierunkowi konduktu.

Celem umiędzynarodowienia publicznosci słowami holdu zwłokami Senkiewicza, kościół katedralny będzie otwarty dla publiczności w niedzielę 26 b. m. od 7 i pół do 10 i pół.

Komitet uprasza publiczność o przechodzenie w kościele w kierunku ważnym przez straż honorową bez zatrzymywania się przy katafalku.

Akademka ku cześć Senkiewicza odbędzie się w niedzielę 26 b. m. o godz. 8 wieczór w sali ratuszowej. Wejście za zaproszeniami. Zaproszenia wydawane są jedynie organizacjom społecznym, naukowym i t. d. i przy jednym delegatem. Wobec nieumieścił miejsca, zaproszenia osobom prywatnym wydawane nie będą.

Nabożeństwo żałobne odbędzie się w poniedziałek 27 b. m. o godz. 10-rano w Katedrze. Wejście tylko na bilety, wydawane wyłącznie przedstawicielom organizacyj i przybyłym delegatom.

Po wnieśliu trumny na miejsce stałego spoczynku w imieniu Narodu zostanie złożony jeden tylko wieńiec. Publiczność do kryty dopuszczona nie będzie na widok, na sznurówki miejsca.

Czynni członkowie prasy nie otrzymają specjalnych przepustek, gdyż według wyłączenia odnośnych władz wystarczą im normalne legitymacje.

Przebieganie balkonów zbyt wielką ilością osób niejednokrotnie wywoływało smutne następstwa na rynek w normalnych warunkach takiego należy unikać, bombardując ludzi kiedy domy od dłuższego czasu nie należały naprawić.

Akademje.

Dnia o godz. 4 po poł. odbędzie się staraniem zespołu artystów teatru narodowego Akademka ku cześć Henryka Senkiewicza. Słowo wstępne — J. Kotarbińskiego. Fragmenty z dzieł Senkiewicza wygłoszą: J. Chmielński, M. Frenkel, S. Jarek, L. Solski i H. Zahorska. Prof. Michałowski odegra utwór C. G. (Nocturn Des-Dur, Ballade As Dur i Sonnet H. moli. chor. „Harfe” pod dyr. W. Lachmana wykona „Elegie” Nowowiejskiego, wiersz Or-Ota wygłosi J. Słowicki, zaś Kornela Makuszyńskiego „Requiem” odeczyta Roman Zelazowski. Strona dekoracyjna W. Drabika.

Bilety w cenie od 1 do 5 zł. są do nabycia w kasie teatru; czysty dochód przeznaczony na kryty H. Senkiewicza.

W sobotę, dn. 23 b. m. o godz. 6-rano, odbędzie się w auli uniwersytetu uroczysta Akademka ku cześć H. Senkiewicza. Organizowana przez holo polonistów studentów uniwersytetu warszawskiego dla pp. profesorów, oraz młodzieży akademickiej.

Zarząd okręgowy tow. wiedzy wojskowej urządzi dnia 26 b. m. o godz. 20 (8 wiec.) w sali balowej oficerałowego kasyna garnizonowego (Aleja Szucho 23) uroczystą Akademka ku cześć Henryka Senkiewicza.

Wejście bezpłatne dla członków T. W. Ś. ich rodzin oraz wprowadzonych gości.

Delegacje.

UDZIAŁ DELEGATÓW ZAGRA-NICZNYCH.

Przedstawiciel włoskiego towarzystwa literatów oraz delegat bułgarskiej akademii Ponom zgłosili udział w obchodzie (PAT). Główny komitet sprawowania zwłok Henryka Senkiewicza podaje, że poselstwa: rumuńskie, włoskie, japońskie i serbskie zapowiedziały złożenie wieńców u trumny Senkiewicza. (PAT).

DELEGACJA LITERATÓW I DZIENNIKARZY.

W skład delegacji, która z ramienia organizacji literackich i dziennikarskich udeł się do Piotrowic, wchodzi pp. Leopold Staff (viceprez. Tow. Literatów i Dziennikarzy), Stanisław Jarkowski (członek zarządu tejże instytucji), Tadeusz Konieczny (delegat związku polskich autorów dramatycznych), Stanisław Rodkiewicz (delegat kas literatów), Jan Nepomucen Miller (delegat sw. zaw. literatów polskich i kols. literackiego klubu artystycznego) oraz Edward Kozłowski (członek zarządu sw. zaw. literatów polskich).

Delegatem syndykatu dziennikarzy, warszawskiego, jest p. Jan Ciampiński, który znajduje się w rezerwie honorowej, towarzysząc zwłokom.

Z CENTR. TOW. ROLNICZEGO.

Prezydium centralnego towarzystwa rolniczego i zarząd główny związku stania pro swych członków o zebranie się punktualnie w sali głównej C. T. R. Koperska 30 w niedzielę dnia 26 b. m. o godz. 1-rano w polskiej wspólnie pod sztandarem o godz. 1-rano minut 15 udziela się na wyznaczone miejsce obok hotelu Europejskiego, w celu wzięcia udziału w uroczystości przewiezienia zwłok H. Senkiewicza.

UDZIAŁ ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH Z. Z. P.

Związki zawodowe Z. Z. P.: kolejarzy, metalowców, pracowników budowlanych, pracowników przemysłu chemicznego, garbarzy, pracowników elektrowni, telegrafistów, drukarzy, pracowników miejskich, lapidarów, matematyków, pracowników górnictwa, lekarzy, piekarzy, pracowników igły, elektryków, kolarzy tramwajowych, stawię się w szpalierach o godz. 3-rano na Nowym Świecie na odcinku Wawerska — Chmielna. Dostawia ulica Wawerska. O godz. 11 z jana delegat i członkowie związków uczestniczą w Akademce w sali Muzeum Przemysłu i Rolnictwa.

List posta Simicza.

Posel królestwa Serbow Chorwatów i Słowenów J. Simicz przesłał na ręce komitetu sprawowania zwłok Henryka Senkiewicza następujący list:

Miałem zaszczyt zawiadomić komitet, że weźmę udział w złożeniu śmiertelnych szczątków wielkiego polskiego pisarza Henryka Senkiewicza. Ponieważ jednocześnie królestwa serbska akademie nauk i umiędzynarodowienia, niezależnie od obchodu w Belgradzie pragnie być, tutaj reprezentowana, mam zaszczyt zawiadomić komitet, że, oprócz za

dość zyczeniu królewskiej serbskiej akademii nauk i umiędzynarodowienia, będę na pogrzebie Henryka Senkiewicza jednocześnie i jej zastępcą.

W ten sposób akademie nauk i umiędzynarodowienia, jako najważniejsza naukowa instytucja mego narodu, chce oddać hold i czczonego wielkiego Senkiewicza, który jako syn braterskiego polskiego narodu umiał swymi nieśmiertelnymi literackimi dziełami wcielić się we wszystkich dziedzinach cywilizowanego świata. (PAT).

Odezwy.

ODEZWA MARSZAŁKA TRAMPEZYŃSKIEGO.

Przez komitetu senkiewiczowskiego Wojciech Trampezyński wydal następującą odezwę do ludności m. Warszawy:

„W niedzielę 26-go października Narod Polski będzie miał możność uroczystego zwłok Henryka Senkiewicza, który ze Swawolą wracając do stołey wolego Państwa Polskiego Chwała to nakłada na wszystkich w czczeniach uroczystości obowiązku dołożyć na wszystkich sił, aby uroczystość odbyła się w możliwie największym skupieniu i la dnie Pamiętać należy, że porządek wyłaga ograniczenia wolności. Do utrzymania tego porządku nie wystarczy organizacja przez wodników i straż honorową. Tu potrzeba dobrej woli i zrozumienia swoich obowiązków ze strony samej ludności. Warszawa niejednokrotnie dała już dowód wielkiego pod tym względem wyrobienia, mamy prawo nadzieje, że i tym razem ułatwi ciężkie zadanie komitetu i zastępuje się do wskazówek, udzielanych przez osoby do tego powołane.

(-) Wojciech Trampezyński, prezes komitetu senkiewiczowskiego.

ODEZWA PREZYDIUM MIASTA.

Obywateli! Dnia 26 października złożone będą w Ojczyźnie na spoczynek wczesny śmiertelny szczątki wielkiego pisarza i wielkiego obywatela, Henryka Senkiewicza.

W hołdzie, jaki cała Polska składa pamięci swego najjaśniejszego syna, nie może brakować stołey, na której terenie Henryk Senkiewicz przez długie lata tworzył swą owocną działalność literacką, społeczną i narodową.

Dlatego zwracam się z gorącym apelem do wszystkich, aby wzięli jaknajbardziej udział w żałobnym obchodzie, aby w dniu tego secheli, nadad stołey uroczysty wykład, dekorując odpowiednio swe domy, swiata z wzdłuż drogi, którą przechodzi

będzie pogrzebowy kondukt, żałobnem: flagami, portretami zmarłego i t. p.

Wierząc że praca życia Henryka Senkiewicza zapisała się trwałymi głoskami w sercu i w pamięci każdego Polaka, nie wątpię, że obywateli Warszawy z całą gotowością zastąpią się do tego wezwania.

Prezydent m. stoł Warszawy. (-) W. Jablonski.

ODEZWA INSTYTUCYJ DZIENNIKARSKICH I LITERACKICH.

Komitet organu zacyj instytucyj dziennikarskich i literackich ogłasza następującą odezwę:

„Narod polski, zachęcając wobec Henryka Senkiewicza namiętności dotychczas dług wiedzności. Nie wolno nam zapominać o tem, że znakomity twórca Trylogii historycznej, był nietryw Wajdelota narodu, lecz również jego przywódcą moralnym w okresie napoleońskiego ucisku. Jego to epopeja rycerska wchowała pokolenie, które żywą duszą narodową zakochało się w odkrywaniu nieodkrytych.

Dziś, kiedy zwłoki Henryka Senkiewicza są już zwrócone wolnej ojczyźnie, niechaj pomnik, wzniesiony w sercu Rzeczypospolitej, głosi wszystkim pokoleniom, iż wdzięczny naród umiał nieść godnie swego Wielkiego Syna i włożył laur zwycięstwa na Jego kronę, w spój zakłęcie.

Wzywamy przeto wszystkie stowarzyszenia, związki, instytucje prywatne i państwowe, prezydentów miast i naczelników gmin wiejskich, wszystkich duszpasterzy, wszystkie szkoły i wyższe zakłady naukowe, dyrekcje banków, kopalń, fabryk i teatrów, jak również wszystkich obywateli, aby niezwłocznie składali ofiary na cel powyższy za pośrednictwem pocztowej kasy oszczędności nr 9800. Nadto wzywamy redakcje wszystkich pism polskich, aby otworzyły listy składki na swych łamach. „Na pomnik Henryka Senkiewicza”.

Krypta Senkiewicza.

Budowa w podziemiach katedry św. Jana krypty dla pochowania zwłok H. Senkiewicza, prowadzona według projektu budowniczego Jakimowicza, a wykonywana przez polską spółkę budowlaną akcyjną odbiega koła. Krypta kształtu łukowego jest otynkowana, podłoga zaś wyłożona płytami z kamienia ciosowego; pośrodku na niewielkim wzniesieniu ustawiony jest sarkofag czworokątny z marmuru czerwonego ościelonego; na przedniej stronie sarkofagu wyrzy napis słowny: „Henryk Senkiewicz”. Do krypty prowadzi wygodne schody kamienną. Cała krypta będzie oświetlona elektrycznością; wejście do krypty od strony placu Kanonów.

Obok krypty Senkiewicza znajduje się mały otwór, przez który można dostać się do rezerwy podziemi katedry. Podziemia katedry są bardzo zaniedbane; dużo trumien zginiło, cząstki zwłok wypadły na ziemię, a niektórych trumien wieka są postwierane, od innych trumien odpadają deski, tylko kilka trumien doby podłojszej zachowało się. Brak napisów utrudnia rozpoznanie czyje zwłoki są pochowane. Trumny k. Małozwieckich w postaci dwóch wielkich osmłobych pak postawione są jedna na drugiej. Duchowieństwo wjechało, że nie posiada środków na doprowadzenie podziemi do porządku. Są oznaki, że pod podziemiem znajduje się jeszcze drugie podziemie.

SPORT W ZIMIE.

Turniej tenisowy o mistrzostwo oficerskie.

NOWY REKORD KOLARNI
PARYŻ 1910 (PAT). Cyklizm - francuski

MECZ POLONIA - LEGIA.

rele Brazier pobili rekord światowy w podziale na naj-
dalej: 121,000 klm.

ARY2 19.10 (PAT). Cyklista francuski
sier pobil rekord swiatowy w jeździe p

SECRET

Widoki eksportu drzewnego w najbliższej przyszłości

wystąpiła z całą siłą do walki, by do niej przygotowanym przez stworzenie nowego międzynarodowego organizacji i wytworzenie sobie jak najszerszego koła pewnych i solidnych odbiorców.

Zadaniem temu jednakoż nasz eksport, o ile się nie będzie od niego wymagało,

Wyzniesia dokonywana bedzie do dn 31
Mycenia r p przez centralna kase państwo
wa, kasy skarbowe, oddzialy Banku Polskie
po oraz kase rzadowa w Gdansk Obok wy
nagaz indywidualnie to beda przyjmowaly bile

W ten sposób powierzchnia pawilonu i hal wraz z wieżą garażową wynosiła około 40 000 m² kw. Budowa nowej hale, postępowie w szybkim tempie, tak że przed rozpoczęciem sezonu 1959/60, w pierwszym przystępnym roku. Niezależnie od budowy nowej hali w najbliższych dniach za rozpoczęcia trawę przystępu do zakładowania łącznie z tymi, które zostały już zakupione, w tym także nowe wytworzone przez siebie, oraz zaległe zebrania. Władze zaplanowały maksymalne z zagranicy, wiodące, głównie z wieloletnim, szóstym.

Ziemniaki i inne produkty pastewne - u-
tworzyły się głównie z powodu deszczu
ziemniaki w wielu wypadkach poczęły
od zaa inne rośliny pastewne nie roz-
wijały się należycie i przez to pozostały
nie - niejednokrotnie. Wskaznik dotyczą-
cy zbiorów roślin okopowych jest następu-
jący: ziemniaki 2,7 (1928 28), buraki cukro-
we 2,6 (1923 27), inne produkty pastewne 2,5
(1923 27). Obecnie, zasilany zbożami odmiennymi
niezależnie się dość znacznie, a przez to samo
wzrosło obciążenie uprawy innych pra-
jektów. Obecna uprawa pastewnic osiągnęła
najwyższy szczyt w porównaniu z rokiem 1923
22,55 hektarów, czyli 19,2 proc. Powiedam
nam była czuwanie, prowadzona przez samą

100

Chorych w Białymstoku.